

Pneumokockvaccin Nyheter 2026

Petter Malmström

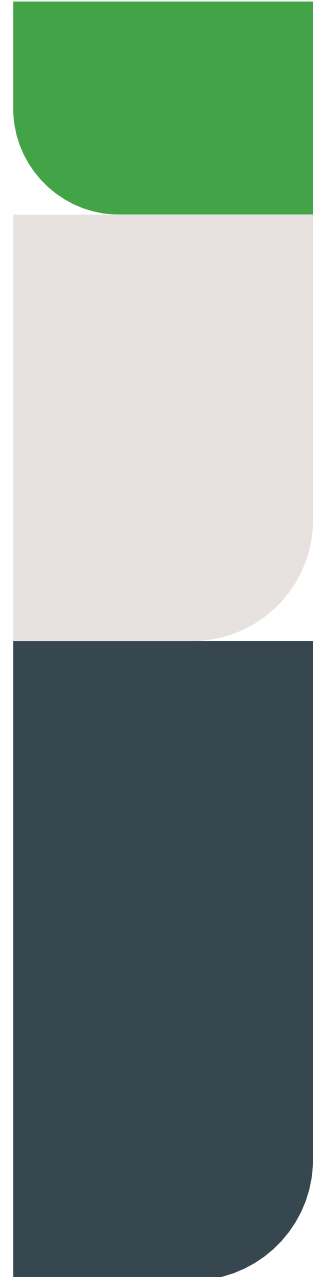
Biträdande smittskyddsläkare

Västra Götaland

Nya rekommendationer januari 2026

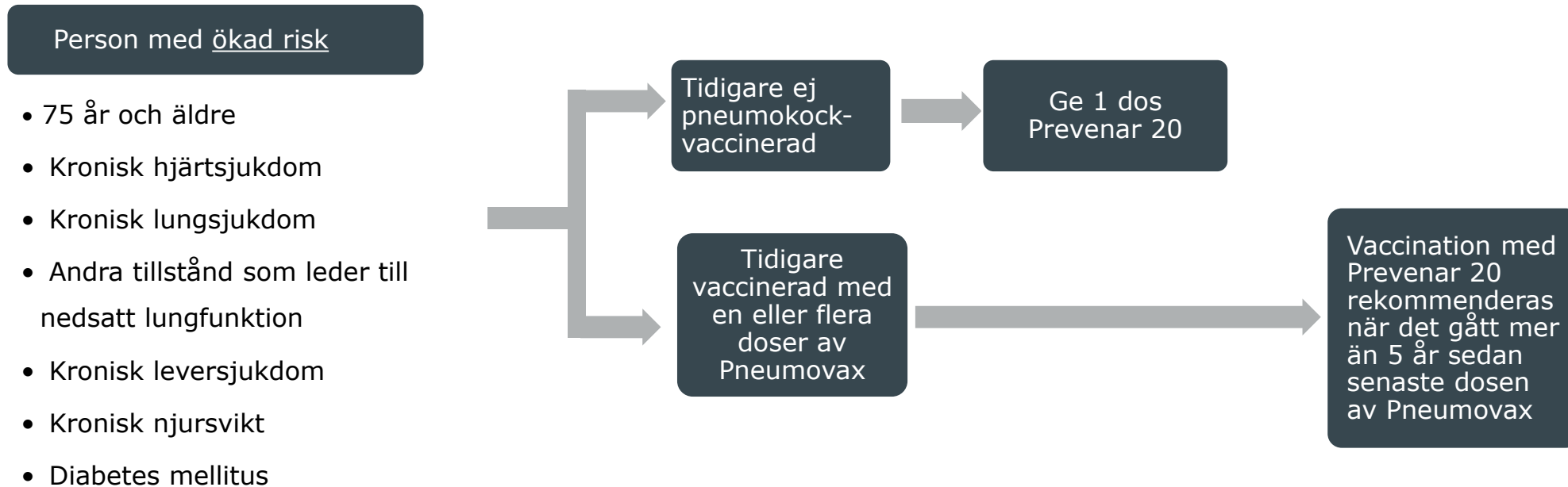
- Konjugatvaccin ersätter polysackaridvaccin (Pneumovax)
- Prevenar 20 (= PCV20) är upphandlat konjugatvaccin i VGR
- Capvaxive (=PCV 21) och Pneumovax (=PPV23) för ett fåtal

1. Ökad risk för allvarlig pneumokockinfektion

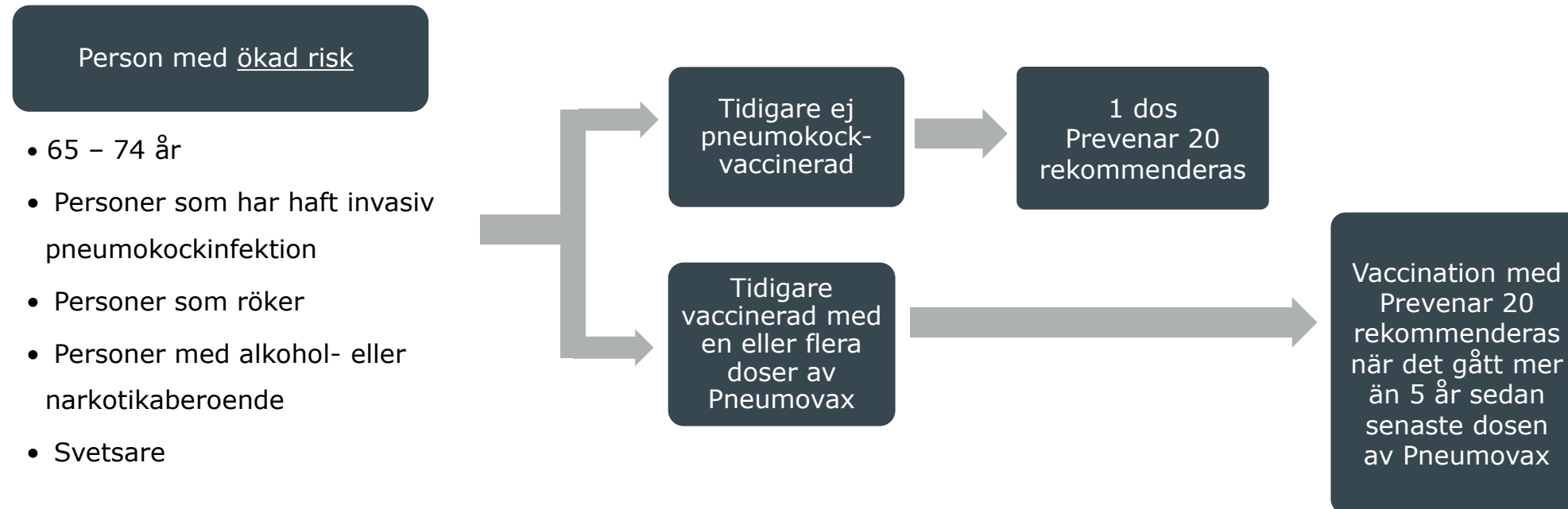
- gäller **vuxna** samt **barn från 2 års ålder**

Kostnadsfri vaccination eftersom dessa riskgrupper ingår i det nationella vaccinationsprogrammet.

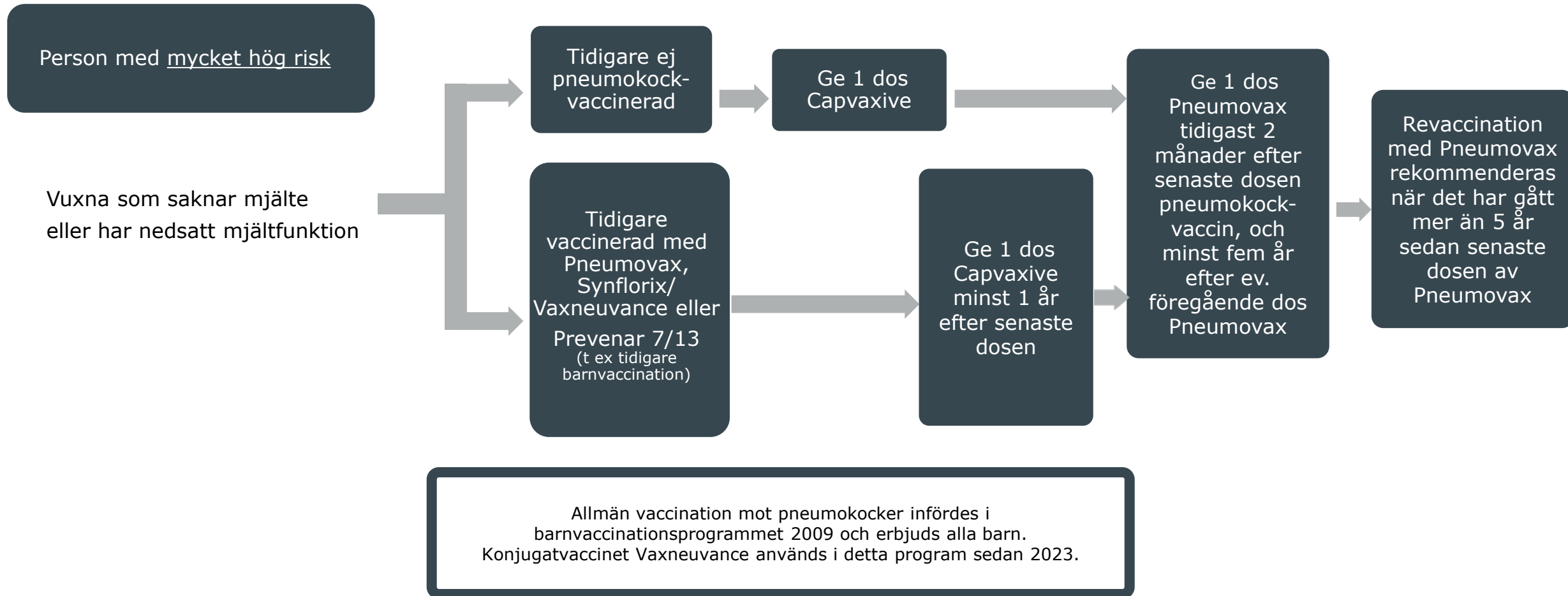

2. Ökad risk för allvarlig pneumokockinfektion för personer som *inte ingår* i nationella vaccinationsprogram eller regionala rekommendationer

Vaccination utifrån egenavgift, se [patientavgiftshandboken](#)

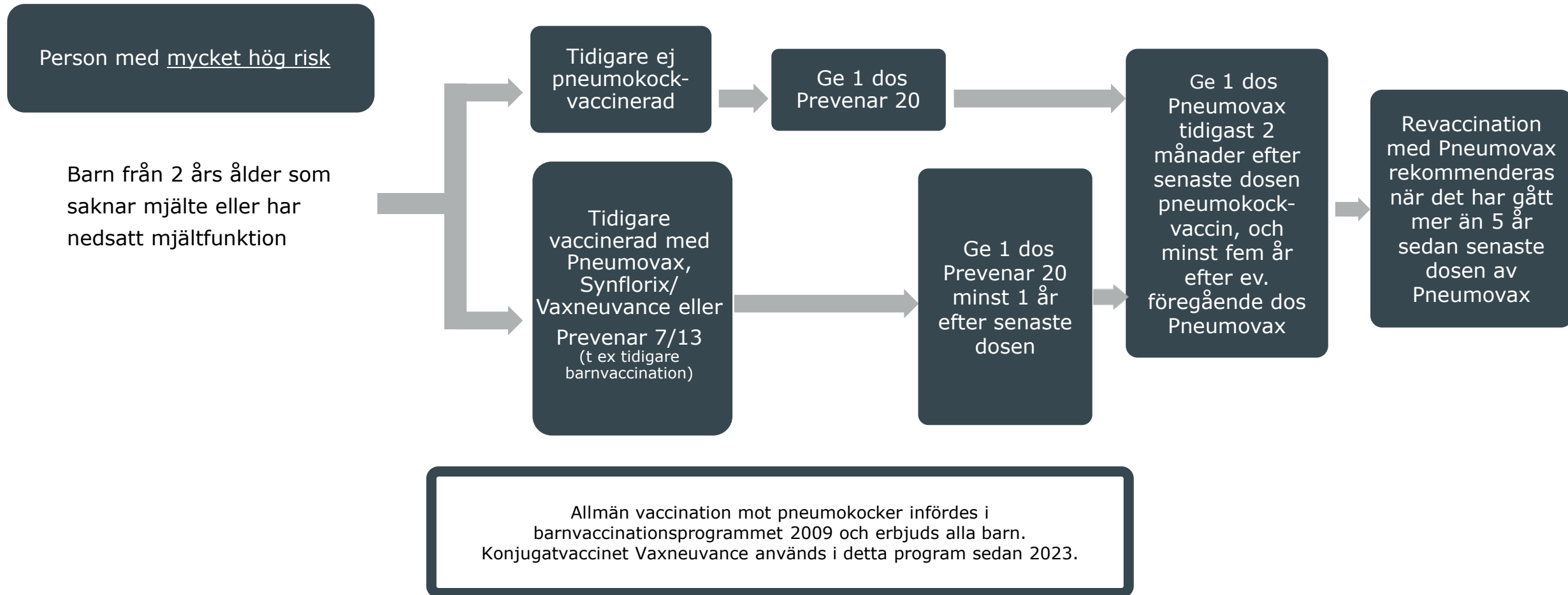

3. Mycket hög risk för allvarlig pneumokockinfektion **hos vuxna** som saknar mjälte eller har nedsatt mjältfunktion Kostnadsfri vaccination.

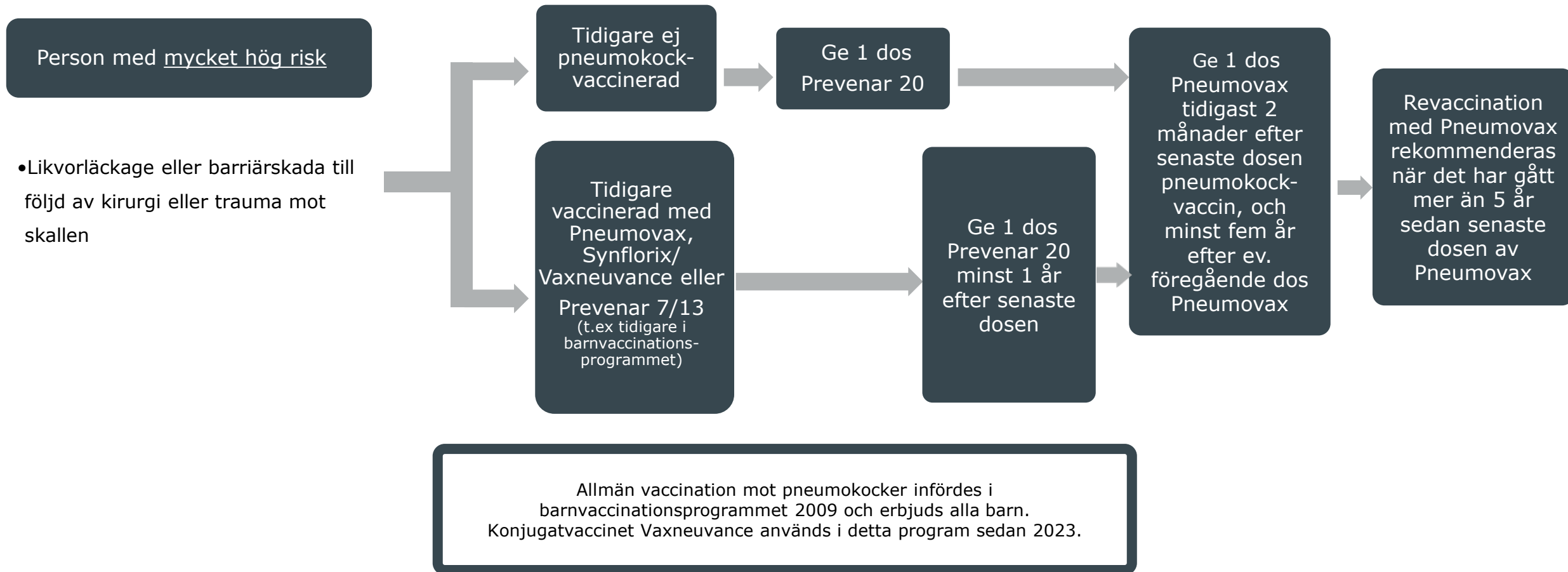
4. Mycket hög risk för allvarlig pneumokockinfektion hos **barn från 2 års ålder som saknar mjälte eller har nedsatt mjältfunktion**

Kostnadsfri vaccination.

5. Mycket hög risk för allvarlig pneumokockinfektion på grund av likvorläckage - gäller vuxna samt barn från 2 års ålder

Kostnadsfri vaccination.

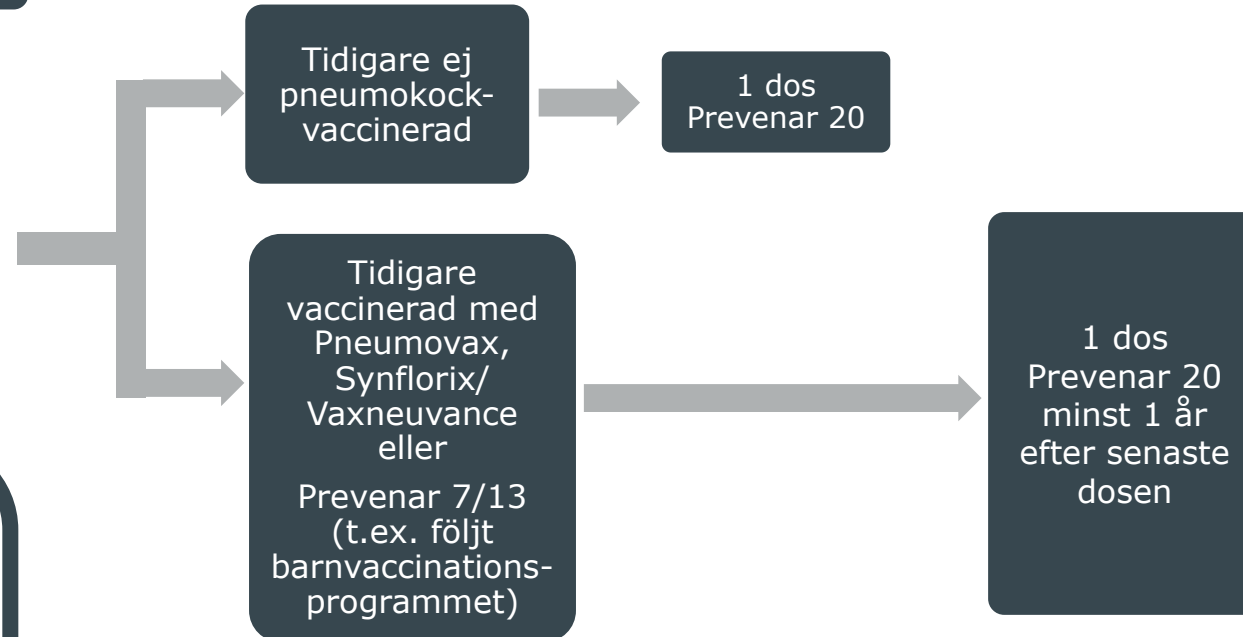
6. Mycket hög risk för allvarlig pneumokockinfektion av annan orsak - gäller **vuxna** samt **barn från 2 års ålder**

Kostnadsfri vaccination.

Person med mycket hög risk

- Cystisk fibros
- Kokleaimplantat
- Nedsatt immunförsvar på grund av sjukdom eller behandling**
- Organtransplantation**

** Behov av vaccination och val av vacciner avgörs vid individuell medicinsk bedömning eftersom riskgrupperna med immunbrist är heterogena. Personer som har genomgått stamcellstransplantation vaccineras efter ett speciellt vaccinationsschema. Se sjukhusens egna riktlinjer samt [Folkhälsomyndighetens rekommendationer](#)

Allmän vaccination mot pneumokocker infördes i barnvaccinationsprogrammet 2009 och erbjuds alla barn. Konjugatvaccinet Vaxneuvance används i detta program sedan 2023.

Vaccination mot pneumokockinfektion

Fastställt mars 2026 av Läkemedelskommittén i Västra Götalandsregionen. Giltigt t.o.m. mars 2028.

[Nationella särskilda vaccinationsprogrammet för pneumokocker för personer som ingår i riskgrupper](#) omfattar:

- alla personer som är 2 år eller äldre och tillhör en riskgrupp (enligt nedan)
- alla personer det år man fyller 75 år.

Ett regionalt vaccinationsprogram för personer 76 år och äldre oavsett risktillhörighet finns för personer bokförda i Västra Götaland. För dem som ingår i något av dessa två vaccinationsprogram är vaccinet kostnadsfritt.

Riskgrupp/ risktillstånd	Åldersgrupp	Riskenivå	Rekommenderat vaccin (om tidigare inte vaccinerat mot pneumokocker) *	Kostnadsfritt eller egenavgift inom VGR
Aspleni eller hypospleni	Vuxna	Mycket hög risk	Capvaxive, följt av Pneumovax** två månader senare	Kostnadsfritt
Aspleni eller hypospleni	Barn 2-17 år	Mycket hög risk	Prevenar 20, följt av Pneumovax** två månader senare	Kostnadsfritt
Likvorläckage	Vuxna och barn 2-17 år	Mycket hög risk	Prevenar 20, följt av Pneumovax två månader senare	Kostnadsfritt
Nedsatt immunförsvar	Vuxna och barn 2-17 år	Mycket hög risk	Individuell bedömning (se Folkhälsomyndighetens rekommendationer samt sjukhusens egna riktlinjer)	Kostnadsfritt
Cochleaimplantat	Vuxna och barn 2-17 år	Mycket hög risk	Prevenar 20	Kostnadsfritt
Cystisk fibros	Vuxna och barn 2-17 år	Mycket hög risk	Prevenar 20	Kostnadsfritt
Organtransplantation	Vuxna och barn 2-17 år	Mycket hög risk	Individuell bedömning (se Folkhälsomyndighetens rekommendationer samt sjukhusens egna riktlinjer)	Kostnadsfritt
Kronisk njursvikt	Vuxna och barn 2-17 år	Mycket hög risk	Prevenar 20	Kostnadsfritt
Kronisk hjärtsjukdom	Vuxna och barn 2-17 år	Ökad risk	Prevenar 20	Kostnadsfritt
Kronisk lungsjukdom	Vuxna och barn 2-17 år	Ökad risk	Prevenar 20	Kostnadsfritt
Tillstånd som leder till nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft med sekretstagnation	Vuxna och barn 2-17 år	Ökad risk	Prevenar 20	Kostnadsfritt
Kronisk leversjukdom	Vuxna och barn 2-17 år	Ökad risk	Prevenar 20	Kostnadsfritt
Diabetes mellitus typ 1 och 2	Vuxna och barn 2-17 år	Ökad risk	Prevenar 20	Kostnadsfritt

Personer det år de fyller 75 år	Året man fyller 75 år	Ökad risk	Prevenar 20	Kostnadsfritt
Personer 76 år och äldre (som inte ingår i annan riskgrupp)	76 år och äldre	Ökad risk	Prevenar 20	Kostnadsfritt enligt regionalt vaccinprogram i VGR
Personer som är 65 -74 år (som inte ingår i annan riskgrupp)	65-74 år	Ökad risk	Prevenar 20	Betalar egenavgift
Personer som haft invasiv pneumokockinfektion	Vuxna och barn 2-17 år	Ökad risk	Prevenar 20	Betalar egenavgift
Personer med alkohol- eller narkotikaberoende	Vuxna	Ökad risk	Prevenar 20	Betalar egenavgift
Personer som röker	Vuxna	Ökad risk	Prevenar 20	Betalar egenavgift
Svetsare	Vuxna	Ökad risk	Prevenar 20	Betalar egenavgift

*För personer som tidigare vaccinerats med Pneumovax, Synflorix, Vaxneuvance, Prevenar 7 eller Prevenar 13, se "Tidsscheman för pneumokockvaccination" i [bildspel om pneumokockvaccination](#) om pneumokockvaccination för VGR (bild 8-13).

**Personer med aspleni eller hypospleni ska erbjudas revaccination med Pneumovax 5 år efter föregående dos av Pneumovax.

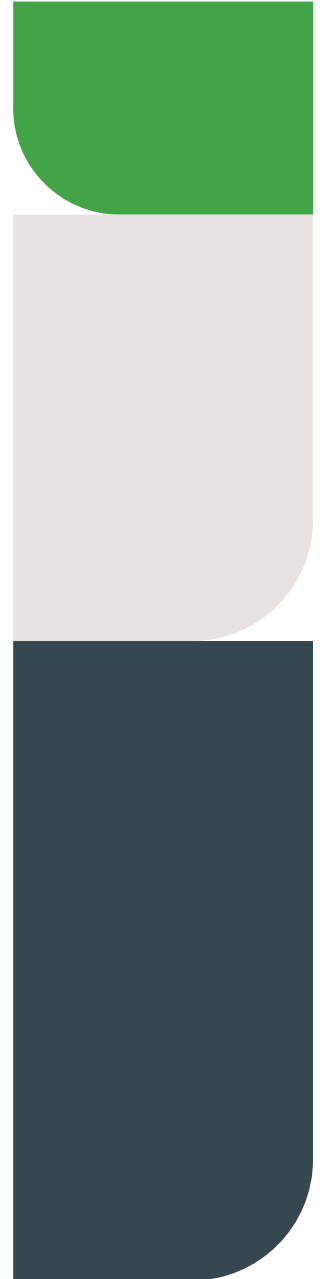
För mer information om indikationer och val av vaccin, se [Folkhälsomyndighetens rekommendationer](#).

Exempel 1 – planering av vaccination mot pneumokocker från januari 2026

Olle är 77 år och har en svår kronisk obstruktiv lungsjukdom (KOL). Han vaccinerades med Pneumovax för två år sedan på vårdcentralen. Eftersom Olle tillhör riskgrupp för allvarlig pneumokockinfektion behöver han enligt de uppdaterade riktlinjerna från januari 2026 erhålla konjugatvaccin.

När ska det ges, och vilket vaccin?

Svar: Tidigast fem år efter föregående Pneumovax, dvs om tre år. Olle vaccineras då med Prevenar 20 som han får kostnadsfritt.

Exempel 2 – planering av vaccination mot pneumokocker från januari 2026

Maja är 54 år, opererade bort mjälten för två år sedan pga. blodsjukdom. Hon vaccinerades med både konjugatvaccin (Prevenar 13) och Pneumovax före operationen. Eftersom Maja tillhör riskgrupp för mycket svår pneumokockinfektion behöver hon enligt de uppdaterade riktlinjerna från januari 2026 erhålla ett 21-valent konjugatvaccin.

När ska det ges, och vilket vaccin?

Svar: Hon bör snarast få Capvaxive (21-valent konjugatvaccin) eftersom det är mer än ett år sedan föregående konjugatvaccin med färre ingående serotyper gavs. Om tre år bör hon dessutom vaccinerades ytterligare en gång med Pneumovax. Båda vaccinerna är kostnadsfria för Maja.